

יבמות כה. (המשנה) עד כו. (סוף הפרק)

ביאורי מושגים

עדות על בעל שמת - מהתורה אין דבר שבערוה פחות משניים (לעדות על מעמד אישי צריך שני עדים). לכן מהתורה יש צורך בשני עדים שיעידו על מות הבעל. אמנם חכמים שניסו לעזור לנשים עגונות שבעלן נעלם קבעו שלעניין זה מספיקה עדות של אדם אחד אפילו אם הוא פסול (ואפילו אם הוא לא ראה במפורש אלא שמע ממישהו אחר שראה את המוות) הסיבה לכך שמספיק עד אחד היא הקביעה 'אישה דייקא ומינסבא', דהיינו: אישה תבדוק היטב היטב שבעלה אכן מת ותוודא זאת בדרכים שונות ומשונות ורק לאחר מכן היא תנשא - כיוון שכך, סמכו חכמים על עד אחד בעדות זאת. (חכמים גם וידאו שהאישה אכן תדייק על ידי סנקציה שהטילו על מי שנישאה על סמך עדות זאת ולפתע בעלה הופיע - אישה זו אסורה על שני בעליה. החשש ממצב זה מביא את האישה לדיוק רב עוד יותר בבירורה השונים)

משנה

אנשים שהתירו אישה

הביא את גיטה מחו"ל - לא תנשא עימו,
העיד שבעלה מת - לא תנשא עימו,

העיד שהרג את בעלה

חכמים: נאמן - ומותרת לשוק
ר' יהודה: לא נאמן - ואסורה.

הביא את גיטה ממדינת הים - לא ישאנה כיוון שמותרת על פיו,
העיד שבעלה מת - לא ישאנה כיוון שאין כתב המחזק את דבריו

אבל:
הביא את גיטה בארץ - ישאנה כיוון שאינה מותרת על פיו (אלא על סמך הגט והחתימות) ויש כתב המחזק את דבריו.

מדוע חכמים מתירים

ר' מנשה: אדם קרוב אצל עצמו - ואין אדם משים עצמו רשע, ולכן לא מקשיבים לחלק המרשיע שבדבריו,
ר' יוסף: כיוון שחכמים התירו לעדות אישה אפילו פסול עדות מהתורה.

אבל:
לפי ר' מנשה עדות שפסולה מהתורה: פסולה לעדות אישה (וחכמים הקלו בעדות אישה רק בפסולים מדרבנן)
לפי ר' יוסף המרשיע את עצמו: פסול לעדות.

משנה

דיין שדן באישה

אסר אותה בנדר (כדיין יחיד) - לא תנשא עימו,
מיאנה או חלצה (שלושה דיינים) - תנשא עימו,

ואם נשא - לא יוציא (כך למדנו מהמשנה של 'הנושא גויה שהתגיירה' שמשום רינונים לא מוציאים)

כאן מדובר בשלושה דיינים אבל גם אם זה נעשה בשני דיינים לא חוששים (המשנה הדגישה שמדובר ב- 3 כדי לחדש שמיאון צריך 3)

משנה

נשים שאסורות משום חשד ורינון

א. כשהחשודים היו נשואים והתאלמנו - מותר להם להתחתן עם נשים אלו
ב. אם הנשים נישאו למישהו אחר - והתגרשו או התאלמנו - מותרות,
ג. מותרות לקרובי המשפחה של ה'חשוד' (אין אדם חוטא ולא לו)

כשהחשודים התגרשו:
כשיש חשש שהגירושים נבעו מרצונם לישא את הנשים הללו - הן אסורות עליהם, כשהגירושים נבעו מעניין אחר - הן מותרות.

במקרה הפוך (לישא את אחות האישה) חששו כיוון ש:
א. נשים יותר מצויות אצל קרובותיהן,
ב. נשים פחות קנאיות מגברים